

Híd a Dunán – civil együttműködés a szlovák – magyar kapcsolatok javításáért

Projektzáró szakmai jelentés

A pályázat kódszáma: KÜM – 2009 – 4

Szerződésszám: 13781-11/Adm/KüM/2009.

Partners
Hungary
Alapítvány

Tartalomjegyzék

A pályázó alapadatai.....	3
A benyújtott pályázat rövid összefoglalása	3
A projekt megvalósításának részletes leírása.....	4
A projekt előkészítése	4
A program meghirdetése	4
A napi program kialakításának szempontjai.....	5
A civil fórum leírása	5
Vitaindító előadások.....	5
Open Space fórum.....	7
A fórum zárása.....	9
Kisfilm a fórumról	9
A program sajtóvisszhangja.....	9
A program értékelése	10
Részvevők értékelése	10
Belső értékelés	10
Mellékletek.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

A pályázó alapadatai

A megvalósító szervezet neve: Partners Hungary Alapítvány,

székhelye: 1027 Budapest, Frankel Leó út 5.

A megvalósító szervezet telefonszáma: +36 1 438 52 60

telefaxszáma: +36 1 438 52 68

elektronikus elérhetősége: partners@partnershungary.hu

A megvalósító szervezet adószáma: 18068038-2-41

A benyújtott pályázat rövid összefoglalása

A projekt távlati célja

A projekt hosszú távú célja, hogy a Magyarország és Szlovákia között kialakult feszült helyzet feloldódjon, és a két ország közös európai értékekre és az országok közös érdekeire építve legyen képes az egymás mellett élesre és az együttműködésre, a kisebbségek jogainak tiszteletben tartására.

A projekt konkrét célja

- regionalításban rejlő lehetőségek megvilágítása,
- partnerségek, civil hálózat építésének kezdeményezése,
- nemzetek feletti, határokon átívelő kooperáció eredményeiknek bemutatása az államok és civil szektor valamint az adott gazdasági- társadalmi terek között
- tényleges és lehetséges foglalkoztatáspolitikai és munkaerő piaci együttműködések bemutatása.

A rendezvény célközönsége

A rendezvény célközönsége a szlovákiai szlovák, és szlovákiai magyar, valamint magyarországi magyar és szlovák civil szervezetek, elsősorban a határ menti régiókból.

Tevékenységek

- a program előkészítése
- a program megvalósítása: Szlovák-magyar civil fórum lebonyolítása, kisfilm elkészítése
- utómunkálatok
- programzárás

A projekt megvalósításának részletes leírása

A projekt előkészítése

A program előkészítése 2010. január hónapban kezdődött meg. Ennek részeként a fórum meghívott előadóinak kiválasztása, a projekttel kapcsolatos dokumentumok elkészítése, és a szlovákiai együttműködő partner kiválasztása, a meghívandó szervezetek listájának összeállítása történt.

Fontosnak tartottuk, hogy a program megvalósításába, különösen a szlovákiai szervezetek bevonásába bevonjunk egy szlovák partnerszervezetet, ezzel is hangsúlyozva az együttműködés fontosságát. Nagy örömmel töltött el bennünket, hogy a Fórum Információs Központtal együttműködésben valósíthattuk meg a programot. A szlovákiai partner vállalta:

- szlovákiai civil szervezetek bevonását és közvetítést a fórumra
- a megszólított civil szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartást,
- a szervezetek benntartását a projekt ideje alatt
- a Híd a Dunán fórum népszerűsítését Szlovákiában
- a projekt eredményeinek közzétételét a Fórum Információs Központ honlapján
- valamint egy szlovákiai Európai Parlamenti képviselő megszólítását, hogy részvételével és előadásával növelje a fórum hatékonyságát.

Az előadók kiválasztásánál figyelembe vettük a felkért személyek hozzáértését az adott szakterületen, a témában való jártasságukat valamint referenciájukat. Fontosnak tartottuk, hogy az előadók különböző szektorokból érkezzenek, ezzel hangsúlyozva a szektorok közötti együttműködés lehetőségeit és fontosságát. Ezen szempontok alapján került kiválasztásra három előadónk:

- Bakos Gábor - képzőművész - Arc Művészeti Szolgáltató Kft, a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko program kezdeményezője
- Dr. Petőcz Kálmán - Szlovákiai Magyarok Kerekasztala, Fórum Kisebbségkutató Intézet ügyvivője
- Szendrák Dóra - Regionális Civil Központ Ügyvezető Igazgatója

A program meghirdetése

A program meghívóját a szociális levelező listán tettük közzé, illetve egy általunk összeállított adatbázis alapján hívtuk meg a szervezeteket.

Ennek köszönhetően több civil szervezet is hirdette programunkat saját honlapján.

- http://www.felvidek.ma/index.php?option=com_content&task=view&id=20401&Itemid=73
- http://www.forumic.sk/index.php?p=civil_tukor&t=a&xp=1&Data_Id=48&Ind=96&P=index,hu
- http://www.kulturpont.hu/content.php?hle_id=23988
- http://www.csemadok.sk/index.php?p=&t=a&xp=true&Data_Id=&year=2010&smoth=3&sd=26&MId=&Lev=&Ind=12&P=ind
- <http://www.eucivil.hu/article.php?pld=1767&pCatId=all>

Március 25.-ig 50 fő küldte el jelentkezési lapját a fórumra, ezzel jelezve részvételi szándékát.

A napi program kialakításának szempontjai

A program elsődleges célja a szlovák és magyar szervezetek közötti együttműködések generálása volt. Ennek megfelelően alakítottuk ki a nap programját. Fontosnak tartottuk a jó gyakorlatok bemutatását, ennek érdekében a délelőtti folyamán a résztvevők előadásokat hallhattak, amely gondolatébresztőként szolgált a további párbeszéd kialakulásához, majd a fórum második részében az Open Space módszerének segítségével gondolkodhattak tovább a résztvevők, kereshettek együttműködő partnereket és beszélgethettek már meglévő, és kialakulóban lévő projektekről.

A civil fórum leírása

A fórum megvalósításra 2010. március 26-án, Balassagyarmaton a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban került sor, 41 fő részvételével.

Vitaindító előadások

Vitaindító előadást tartott Szendrák Dóra, a Regionális civil Központ ügyvezető igazgatója, Bakos Gábor, az Arc Művészeti Szolgáltató Kft ügyvezető igazgatója, a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko program kezdeményezője, valamint Dr. Petőcz Kálmán, a szlovákiai Fórum Kisebbségkutató Intézet nemzetközi kapcsolatokért felelős igazgatója.

Szendrák Dóra a határ menti együttműködésekről, munkaerő piaci integrációról, a két ország kapcsolatáról tartott előadást. Arról, hogy a határok megnyílásával, a közös munka és az együvé tartozás lehetősége által újat, mást, értékeset tudunk létrehozni közösen, s képesek vagyunk csökkenteni a térségek közötti különbséget, a foglalkoztatási szint javulhat és a munkanélküliség hatékonyabb kezelése érdekében egy stratégiai váltásra van szükség.

Dr. Petőcz Kálmán a Fórum Információs Központ képviseletében tartott előadást, amelyben kitért a Szlovák – Magyar alapszerződés 15. éves évfordulójára, a jó szomszédságról és baráti együttműködésről szóló államok közti szerződésre, a vállalatok közötti együttműködésre. Beszélt a kulturális különbségek nem létezéséről, amelyet többen vizionálnak a két ország kapcsolatára, valamint a Fórum Intézet munkájáról és Szlovákiában betöltött szerepéről, szlovák – magyar együttműködésekről, partner- és hálózatépítésről.

Bakos Gábor a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko programról beszélt, amely szlovák és magyar szervezetek támogatásával jött létre, azzal a céllal, hogy tegyenek valamit a szlovák – magyar kapcsolat javításáért. Eszközük egy újévköszöntő akció volt, amelyben egy más hanggal szólították meg egymást a két ország polgárai, kölcsönösen boldog új évet kívánva egymásnak szlovák és magyar nyelven, ezzel üzenve, hogy az új év egy új kezdet lehetőségét hordozza magában.

A linken megtekinthető a kisfilm: http://www.youtube.com/watch?v=AUN_Rq0mJ2U

Az előadásokat követően, a résztvevő civil szervezetek képviselői kérdéseket fogalmaztak meg az előadók felé.

Elhangzott kérdések:

- Mit lehet tenni annak érdekében, hogy a létező, határon átnyúló szolgáltatások (oktatás, egészségügy) igénybevételének finanszírozása megoldott legyen?

A feltett kérdést Dr. Petőcz Kálmán válaszolta meg, s azt mondta, hogy a kérdést a szlovák – magyar vegyes bizottság elé kell tární, s mindkét fél felé javaslatokkal kell élni, illetve az európai alapok felhasználására vonatkozó tervezőmunkában már együtt kell működni, közös pénzügyi alapot kell létrehozni az ügy megoldása érdekében.

- Lesz –e folytatása a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko programnak?

A résztvevők kifejezték csatlakozási szándékukat a programhoz, hiszen nagyon jó ötletnek tartják, s ez is egy út a két ország kapcsolatának javítására. A résztvevők javaslatokat tettek Bakos Gábornak, miszerint regionális televíziókban kellene sugározni a programot társadalmi célú reklámként.

- Milyen nyomásgyakorlásra képesek a civilek annak érdekében, hogy megváltozhasson az a helyzet, hogy szlovák illetve magyar résztvevők nem vesznek részt egymás fórumain, szlovák – magyar találkozókon?

Az előadók szerint a legtöbb, amit tehetünk, hogy mindenki teszi továbbra is a dolgát, s reménykedünk abban, hogy előbb vagy utóbb mindkét ország szervezetei magasabb számban képviseltetik magukat a magyar – szlovák fórumokon. Sűrítsük az interakciókat, közös munkát, közös programokat, hiszen akkor van esélyük megismerni egymást, s a hasonlóságok keresése mentén rájövünk, hogy nincsenek közöttünk különbségek.

- Mit tehetnek a civil szervezetek, hogy a politikai erők ne tudjanak rátelepedni, maguk számára kihasználni vagy ellene dolgozni a civilek között kialakult jó kapcsolatokra, az együttműködés eredményeire, s ne tudják feltépni azokat a gyökereket, amit közös erővel próbálunk erősíteni, tovább növelni?

A média felelőssége nagyon fontos szerepet játszik a kérdésben. A gyerekek, fiatalok nyitottabbak, sztereotípiától mentesek, képesek kiszűrni a negatív információkat.

Találkozunk, utazzunk egymáshoz, generáljuk mi az együttműködéseket.

- Hogyan lehetne áttörést elérni, egy speciális szociálpolitikai, gazdaságpolitikai konfliktus helyzetben a foglalkoztatás területén dolgozó civil szervezetek együttműködésében?

Az összefogás a megoldás, egy kulturális, természeti és gazdasági térségként kellene kezelni a két ország kapcsolatát.

S végül a délelőtti lezárása, egy elgondolkodtató kérdéssel zárult.

- Mely az a fórum, mód, ahogy elérhetnénk a szlovákiai partnereket? Mi a gyakorlati megoldás?

A kérdés, nagyon jó felütésnek bizonyult az délutáni Open Space Fórum elkezdéséhez.

A fórum második része Göncz Kinga európai parlamenti képviselő asszony előadásával kezdődött.

Amelyben elmondta, hogy a két ország nem állt háborúban sosem egymással, de olyan történelme van, ami akár egy összekötő történelem is lehetne, egymáshoz közeli kultúrával és nagyon sokféle hasonlósággal. A jogszabályok hiánya is a konfliktusok egyik oka, hiszen nincs olyan jogszabály, amely a kisebbségi nyelvet védi, és nincs olyan kisebbségi törvény, amely egészében az adott területet szabályozná, és jogi garanciát jelentene.

Elmondta továbbá azt is, hogy igény van arra, hogy a két ország között legyen egy jó együttműködés. A lehetőség adott, hiszen a schengeni zóna tagjai vagyunk, a határok átjárhatóak, a mesterséges elválasztódás megszűnt. Mindkét térség gazdasági nehézségekkel küzd, és ha ki tudná használni az együttműködések, az gazdasági előnyökkel járna, egyéni szinten is nagy segítséget jelenthetne az embereknek.

Több multinacionális vállalat felismerte azt az érdeket, hogy az északi határ mentén települjön le, hiszen akkor nemcsak a magyar oldalról tudja elérni a jól képzett munkaerőt, hanem a másik oldalról is.

Beszélt a jó kezdeményezésekről, arról, hogy a régió akkor tud sikeres lenni, ha megvan a szlovák – magyar összefogás. Legyen egy civil nyomás, melyre a politika adott esetben kénytelen választ adni.

Göncz Kinga előadása után, a résztvevők kérdéseket tettek fel a képviselő asszonynak, s egy rövid beszélgetés alakult ki a résztvevők és az előadó között.

Open Space fórum

A módszer lényege, hogy a fórumon részt vevők maguk határozzák meg miről is akarnak a továbbiakban tanácskozni, témajavaslatokkal élnek, majd listázzák a felmerült kérdésköröket és kiscsoportba szerveződve vitatják meg és tesznek együttműködési javaslatokat az adott témával kapcsolatban. Az Open Space ideje alatt, minden résztvevőnek szabadsága volt abban, hogy mely csoportban kíván részt venni, s bármikor lehetősége van arra, hogy egy bizonyos ponton becsatlakozzon egy másik csoport munkájába. Minden csoportban van egy önkéntes koordinátor, aki azért felelős, hogy lejegyezze a csoportban részt vevők javaslatait, majd a végén prezentálja a csoportos munka eredményeit. A fórum és a munka egy videó bejátszással indult, melynek segítségével a résztvevők bepillantást nyerhettek, mi fog történni a nap hátralévő részében, majd Deák Éva ismertette az Open Space szabályrendszerét.

A résztvevők témafelvetései:

- Regionális civil együttműködés határtalanul
- Partnerségi rendszer, K+F
- Gyermekek és ifjúsági csereprogramok, rendezvények
- Média szerepe az együttműködésekben
- Helyi civil érdekképviselet, környezetvédelem, örökségvédelem, kultúra sport területén kapcsolatok kiépítése
- Internet, web lehetőségek kihasználása
- Szembenézés projekt, mely ifjúsági célcsoportra fókuszál

A témák felvetése után, a résztvevők a témák mellé felírták a nevüket, és szabadon dönthettek arról, mely csoport munkájában kívánnak részt venni.

A témák rendszerezése után, három témacsoportba csatlakoztak a résztvevők, s másfél óráig keresztül gondolkodtak közösen az együttműködésekben.

1. Internet, média, kutatás – fejlesztés
2. Civil csoport

3. Szembenezés projekt

A csoportos munka eredménye:

1. Internet, média, kutatás – fejlesztés

A csoportmunka keretében egy már megvalósuló projekt, a „Pókháló” – bemutatása történt meg, amelynek célja egy nemzetközi hálózat kiépítése, 365 kistérségben gyermekmédia központ létrehozása. A projekt keretében gyermekek számára gyermekek készítenek műsorokat, bemutatkoznak egymásnak, bemutatják lakhelyüket, iskolájukat, versenyeket hirdetnek egymás között, felhívásokat tesznek közzé.

A csoport továbbgondolta a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko programot. Arra a következtetésre jutottak, hogy semmiképp se hagyják veszendőbe a programot, és tegyenek lépéseket a tagbázis növelése érdekében, és regionális televíziókba sugározzák a társadalmi célú reklámként az elkészült illetve a továbbiakban elkészülő rövid felhívást. Felmerült annak az ötlete is, hogy a magyarok mondjanak szlovák, a szlovákok pedig magyar nyelvtörőket. Érdekes, vicces és figyelemfelkeltő videók jöhetnének létre, mely villámsebességgel terjedhetnének a világhálón, mely elősegítené a szlovák – magyar kapcsolatok, javítását.

A csoport munkája sikeres volt, többen jelezték csatlakozási szándékukat a Boldog Új Évet Magyarország / Štastný Nový rok Slovensko programhoz, s támogatásukat fejezték ki a program mellett.

A Pókháló kezdeményezés is sikerrel járt, hiszen két szervezet is érdeklődését fejezte ki a program iránt.

2. Civil Csoport:

A civil csoport a következő javaslatokkal élt. A kormányközi vegyesbizottság keretén belül, hozzanak létre egy civil albizottságot. Jöjjön létre egy olyan civil albizottság, ami figyelembe veszi a paritásokat és participációt, amely kormányzati oldalról képes autentikus és kompetens kormányzati szereplőket egymás mellé állítani.

Keressük meg közösen azokat a kompetens civil szervezeteket, akik megfelelően tudják képviselni civil társaik ügyeit.

Többek között megfogalmazták azt is, hogy sok civil szervezet nem tudja, azoknak a kormányzati képviselőknek a nevét, akik a civil ügyekkel foglalkoznak, ez ellen mindenképpen tenni kell.

A csoport az civil albizottság számára tematikát is meghatározott:

- jó gyakorlatok cseréje, disszeminációja
- média reprezentáció
- nemzeti fejlesztési terv
- pályáztatásokat kísérik figyelemmel, bírálják, véleményezzék azokat a jobbá tétel szándéka érdekében
- civilek bevonása az Európai Unió források allokálásába
- nézzék meg azt, hogy különböző országokban a civilek miből tartják fenn magukat! (pl : 1%)

3. Szembenezés csoport:

A csoport a Szembenezés projektet elemezte, ki illetve együttműködések generálását irányozta elő. A projekt kidolgozás alatt van, s jellemzően a 8- 18 éves korcsoportot érinti. Megvitatták a szembenezést, mint fogalmat, s arra a következtetésre jutottak, hogy maga a szembenezés szocializáció eredménye, egy tanult magatartás. Felvállalása annak, ami történt, történik körülöttünk. Felvállalás, egy tanult szembenező magatartás, s ezen szembenezésre a fiatal korosztály a legfogékonyabb, és legjobban érzékenyíthető. A projekt középpontjában a személyesség, megérintettség, megértés áll. A projekt lényege, hogy két település iskoláinak gyermekei egymáshoz utaznak, megvizsgálják történelmi múltjukat, jelentjüket, feltérképezik a egymás háttérét, meghallgatják egymást, majd hazautaznak és mementót készítenek az adott településen meglátogatott iskolában történekről, majd ismét meglátogatják egymást, s a diákok által készített mementókat prezentálják a településnek.

A Szembenezés projekt keretében egy pedagógiai program jön létre, amelyet a későbbiekben be kell építeni az iskola pedagógiai programjába, és a diákok egymáshoz való utazását évről évre meg kell, meg lehet ismételni. A program határokat átívelő kíván lenni. A csoportos munka során, a projekt együttműködési lehetőségeit tárták fel, illetve inputokat adtak a program alaposabb és végleges kidolgozása érdekében.

A fórum zárása

A fórum zárásaként résztvevők értékelő kérdőívet töltöttek ki. A fórumot gazdag gondolati tartalom jellemezte, s megfogalmazódott az igény a program folytatása iránt.

Kisfilm a fórumról

A programról egy tízperces kisfilm készült, amely a disszeminációt szolgálja, valamit az Open Space fórum bemutatását célozza.

A Partners Hungary Alapítvány vállalta, hogy létrehoz egy levelező listát, amelyben a jelen lévő szervezetek kapcsolatot tudnak teremteni egymással, be tudják mutatni programjaikat, illetve együttműködések generálhatnak a továbbiakban is egymással. Dr. Petőcz Kálmán a Fórum Információs Központ nevében felajánlotta, hogy a szervezet adatbázisában szereplő civil szervezetek listáját, bázisát, mindenki számára elérhetővé teszi. A listán szlovák és magyar civil szervezetek egyaránt szerepelnek, így a résztvevők könnyebben tudnak határ menti együttműködések generálni.

A Partners Hungary Alapítvány folytatni kívánja a programot, s ennek érdekében pályázati források feltérképezését tűzte ki célul, illetve más szervezetekkel együttműködve kíván forrást teremteni a 4. Híd felállítására.

A fórum végén a résztvevők egy értékelő kérdőívet töltöttek ki, melyben arra voltunk kíváncsiak, mennyire tartották hasznosnak a fórumot, illetve mi az, amit a használni tudnak az elhangzottakból.

A program sajtóvisszhangja

A programot megelőzően több tucat sajtóorgánumnak küldtük ki a program sajtóanyagát, majd a program végeztével szintén. Sajnos, a sajtó nem fejezte ki érdeklődését a program iránt, nem jelent meg róla anyag, azonban több honlapon jelent meg a fórum híre.

A program értékelése

A program értékelése két körben zajlott le. Első ízben, rögtön a fórum után, egy értékelő kérdőív kitöltésére kértük meg a résztvevőket, hogy mondják el véleményüket a napról, majd egy belső értékelés következett szervezeten belül. Az értékelések eredményét a továbbiakban olvashatják.

Résztvevők értékelése

A résztvevők egy értékelő kérdőív segítségével 5–ös skálán értékelték a fórumot. A résztvevők nyolcvan százaléka elégedett volt a fórum elemeivel. Az előadók gondolatébresztő előadásaikkal segítséget nyújtottak számukra a további párbeszéd generálásához, azonban az előadások hosszát többen kitölték volna, és nagyobb igény lett volna az előadókkal való hosszabb párbeszédre. Többen kiemelték az Open Space fórum hasznosságát, miszerint sok ötletet, javaslatot és lehetőséget kaptak a csoportos munka ideje alatt. Megemlítték többek között azt is, hogy véleményük szerint a módszer alkalmas arra, hogy a civilek között egy tapasztalatcsere és információátadás indulhasson el. Hasznos volt számukra mások elképzeléseinek, nehézségeinek, javaslatainak megismerése.

Amit a fórumból a legjobban hasznosítani tudnak, az, hogy sikerült kapcsolatokat kiépíteniük, új civil szervezeteket megismerniük. A fórum segítséget nyújtott több szervezetnek abban, hogy az együttműködési lehetőségek feltárása által túllássanak a saját kereteiken.

A szertevezetek az együttműködés szempontjából a legfontosabb fejlesztendő területeknek, az információs csatornák kiépítését, civil együttműködés lehetőségeinek megteremtését, a szervezetek közötti kölcsönös bizalom kiépítését tartották legfontosabbnak, annak érdekében, hogy a szlovákiai szlovák civil szervezetek is képesek, illetve hajlandók legyenek együttműködések kialakítására a Magyarországon működő civil szervezetekkel.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy elérjük a szlovákiai- szlovák civil szervezeteket is, hiszen Szlovákiából az előzetes egyeztetésekkel ellentétben, csak magyar civil szervezetek érkeztek. A résztvevő civil szervezeteknek igénye lenne a szlovák civil szervezetek bevonására, és felmerült az ötlet, hogy gondolkodjunk el azon, hogyan lehet őket aktiválni az ügy érdekében, illetve érdekeltté tenni őket abban, hogy tegyenek eleget meghívásoknak, és vegyenek részt a magyarok által szervezett fórumokon, legyen fogadókészség a szervezetekben.

Belső értékelés

A projekt erősségei:

A Partners Hungary Alapítvány sikeresnek értékelte a fórumot, hiszen a várt kb. 30 szervezettel ellentétben, több mint 50 civil (és nem civil) szervezet fejezte ki érdeklődését a program iránt, s végül szép számban meg is jelentek a fórumon.

Sikeres volt a Fórum Információs Központtal való együttműködés, hiszen Dr. Petőcz Kálmán bevonása, illetve a szlovák szervezetek elérése rajtuk keresztül hatékonyabb volt.

A fórum módszertana sikeres volt, az Open Space alkalmazása aktivizálta a résztvevőket, elmélyítette a kapcsolatot, együttműködések indított el.

A projekt gyengeségei, javítandó területek:

Az alapítvány nehézségnek, illetve javítandónak értékeli, hogy a szlovákiai – szlovák civil szervezetek nem jöttek el az eseményre, az elérésük és motivációjuk a részvételre még a szlovák partner bevonása ellenére is sikertelen maradt.

A projekttervben szerepelt, hogy szlovák európai parlamenti képviselő is jelen lesz a fórumon. Ezt a vállalást – a szlovák partner bevonása, s a magyar képviselők mozgósítása ellenére – sem tudtuk megvalósítani.